

УДК 336.647

Довгаль Валентина,
магістрант спеціальності
фінанси, банківська справа та страхування
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна

Самошкіна Ірина,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
Сумський національний аграрний університет,
м. Суми, Україна
ira_samoshkina@ukr.net

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Наявність на балансі підприємства фінансових ресурсів не гарантує ефективність його господарської діяльності. Для досягнення ефективності функціонування фінансові ресурси повинні бути сформовані відповідно до діяльності певного суб'єкта господарювання. Тобто кошти повинні залучатися на строк довший ніж строк їх корисного використання.

Для визначення оптимального співвідношення джерел залучення капіталу необхідно визначити: на короткострокові чи довгострокові цілі він буде використовуватися та до яких статей активу буде приєднуватись до отримання прибутку; чи будуть використовуватися власні або позикові кошти.

Проте, якщо у підприємства відсутні власні вільні кошти, постає питання, чи доцільно залучати додаткові кошти на платній основі і якщо так, то в якому обсязі. Оптимізація структури капіталу – це

важливий етап стратегічного аналізу капіталу, який полягає у визначенні такого співвідношення між вартістю, втіленою у кошти підприємства, які йому належать і приносять прибуток, та вартістю, інвестованою в грошові кошти, що залучаються на основі їх повернення, за умови якого досягається максимальна ефективність діяльності підприємства.

Прийняття будь-якого управлінського рішення потребує певного обсягу фінансових ресурсів. Сукупна величина власних ресурсів підприємства у більшості випадків є недостатньою для проведення чи розширення господарсько-фінансової діяльності. Тому ефективне використання грошових коштів компанії є важливим засобом фінансового менеджменту. Щоб досягнути фінансової стійкості суб'єкта господарювання в довгостроковій і короткостроковій перспективі застосовують планування структури капіталу.

Метою управління структурою капіталу є мінімізація витрат на залучення довгострокових джерел фінансування та забезпечення власникам капіталу максимальної ринкової оцінки вкладених ними коштів. Багатоваріантні розрахунки формування джерел активів підприємства дають можливість визначити оптимальну структуру фінансових ресурсів, що забезпечує максимальну прибутковість інвестиційних вкладень в господарську діяльність.

Необхідність раціоналізації структури фінансових ресурсів, спрямованих на формування капіталу підприємства, зумовлена низкою причин:

– співвідношення «власний капітал – залучені ресурси» по-різному впливає на доходність підприємств, тому перед підприємством стоїть дилема – залучати кошти та сплачувати за них проценти, чи нарощувати обсяг власного капіталу;

– структура фінансових ресурсів впливає на формування політики щодо розширеного відтворення виробничих фондів як підприємства, так і народного господарства загалом;

– в умовах трансформації економіки України та посилення конкуренції вагомим значення набувають показники, що характеризують фінансову стійкість та платоспроможність суб'єктів

підприємництва, які характеризують ступінь покриття та захищеності різноманітної заборгованості підприємства;

– основними показниками формування ефективної структури капіталу є частка власних і залучених коштів у фінансових ресурсах.

Дієвий напрям удосконалення формування фінансових ресурсів – реорганізація кредиторської заборгованості. Для цього необхідно розробити кредитну політику, ключовою ланкою у формуванні якої є розробка оцінки кредитного ризику при укладення тієї чи іншої угоди, а також кредитоспроможності потенційного або існуючого дебітора. Для оцінки платоспроможності необхідно розробити скоригові матриці для кожного контрагента.

В Україні більшість підприємств нехтують науковими підходами до оптимізації структури капіталу, що є помилкою, оскільки від співвідношення між власним і позиковим капіталом залежить результат діяльності підприємства та його стан у майбутньому. Тому підприємству потрібно чітко визначити, за рахунок яких фінансових ресурсів буде сформовано його капітал.

Список використаних джерел:

1. Samoshkina I., Kaplin M., Makarov V., Bilan T., Perov M. etc. Financial monitoring of trade activities enterprises. *Social factors of economic growth, analysis of the effectiveness of tourism and management: collective monograph*. International Science Group. Boston: Primedia eLaunch, 2023. P. 115-152. URL: <https://isg-konf.com/social-factors-of-economic-growth-analysis-of-the-effectiveness-of-tourism-and-management/> (дата звернення 12.10.2023).

2. Маматова Л. Ш. Оптимізація структури капіталу та її вплив на потенціал підприємства. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки*, 2017. С. 299 – 305.

8. Тимошик Н. С., Семчишин Є.В. Організаційні аспекти формування та оптимізації фінансових ресурсів підприємств. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*, 2019. Т. 30 (69). № 2. С. 232-238.